

og den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) tillade mig, at jeg med al Anerkjendelse af hans Starpsindighed ikke i dette Tilfælde kan lade ham gjælde som en Autoritet. Naar det altsaa er tvivlsomt, selv mellem de kyndigste Mænd, hvad der kan betegnes ved Udtrykket offentlige Stiftelser, vil det være at give en vag Betegnelse af Lovudkastets væsentligste Indhold, af det Princip, der skal gennemføres, at bruge dette Udtryk. Det blev sagt af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) — hvilket nærmest har givet mig Anledning til at begjære Ordet, — at Ministeriet derved skulde fremtvinges til at tage Alt, saavel det tvivlsomme som det utvivlsomme Gods under Behandling (Tscherning: Neil). Ja, fra den ærede Rigsdagsmands Standpunkt er Begrebet utvivlsomt, men fra mit er det tvivlsomt. Men jeg maa dog virkelig mene, at det vil være i højeste Grad betænkeligt, at en saa vakkende og vag Bestemmelse skulde komme ind i Loven, hvis Forslaget skulde blive ophøiet dertil. Der maatte da i Sandhed foreligge en heel Deel andre Oplysninger og Apparater for Thinget, forinden det besluttede sig til hos Ministeriet at fremtvinge en saadan Foranstaltning og derved en Afgjørelse af Domsolene af en saa vigtig Gjenstand. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) oplæste af Stempelpapirsløven en Mængde Bestemmelser og Definitioner om, hvad der skal forstaaes ved „offentlige Stiftelser“; jeg vil kalde dem ubenævnelige Bøndergodsfer her i Landet, derpaa skal jeg imidlertid ikke indlade mig; isaameget maa ansees som givet, at — jeg gjentager det — der maatte foreligge ganske andre Oplysninger og klare Beviser for Thinget, førend man kunde beslutte sig til, at en Gjenstand af et saadant Omfang og Vigtighed skulde prøves ved Domsolene. At tage Bestemmelser, som maatte lede dertil, troer jeg ikke burde stee under denne Sag, hvor Spørgsmaalet ikke ligger for. — Jeg mener, at der er et godt Materiale forhaanden, og jeg troer, at der kan blive en brugbar Lov af, hvad der foreligger, naar man blot enes om at parre og forene, hvad der kan forenes sammen. Det vilde være

svarende til Hensigten og en god Begyndelse, naar man sit Loven givet Anvendelse paa de Godsfer, som ere beteguede af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillsch); saa havde man brudt Ijen; saa var man inde paa det rette Gebeet, og saa kunde man overlade det til en kommende Tid at stille særskilte Forslag om, hvorvidt det kan være tjenligt at faae det hele Spørgsmaal frem om det Gods, hvorom der fra een Side reises Tvivl, men hvorom der fra en anden Side udtales, at der aldeles ikke er Tvivl. Jeg troer fremdeles ogsaa, at den ærede Rigsdagsmands for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillsch's) Forslag har Fortrinnet, idet han holder paa de bestaaende Contractforhold. Det er vist, at der gives Tilfælde, at Fæsteren eller Leieren ikke vil være tilfreds med eller ønske Selveie, navnlig troer jeg, saadanne Tilfælde ville indtræde, naar vi blive ved det Forslag, Udvalget har stillet — Taxationerne kunne blive saa trykkende for de vedkommende Fæstere eller Leiere, at de ville betænke sig paa at gaae ind derpaa. Ogsaa kunne saadanne Tilfælde tænkes med Hensyn til aldrende Folk, som ingen Livsarvinger have, — kort sagt, der kan gives mange Forhold i det daglige Liv, hvor en Fæster, som sidder ved et saadant Sted til høist tarveligt Landgilde — thi det maa erindres, at der i Reglen ikke har været præsteret Hovet — nu i en fremrykket Alder eller paa Grund af forskellige Forhold siger Nei og ønsker hellere at beholde Stedet, som han har det, til sit Livs Aften, end gjøre Forandring. Hvorom nu Alting er, kan jeg ikke nægte, at der i det af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillsch) stillede Forslag bydes Mere end i det af Udvalget stillede.

Hvad § 8 angaaer, da staaer det tvivlsomt for mig, hvad der er det Rigtigste, og navnlig for Fæsternes eller Leiernes Vedkommende. Der er af en anden æret Rigsdagsmand udhævet, at Udvalgets Forslag kunde være betænkeligt fra Statens eller de offentlige Stiftelsers Side, fordi den ene Part, nemlig Fæsterne eller Leierne, kan nægte at gaae ind paa Accord, men jeg siger, at det er lige saa betænkeligt fra den anden Side, thi der er den store Forskiel paa